

[Larsen (Bjerre).]

maa udlægges med et mindre Tilliggende end 3 ha middelgod Jord. Forrentningen sker efter det saa kendte Princip: Jordrente eller offentligt Fæste, der jo indførtes ved Jordlovenes Gennemførelse i 1919.

Om dette Princip var det ogsaa særlig, at Debatten i Fjor førtes. Venstres daværende Ordfører, det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal, gik haardt i Rette med det offentlige Fæste til Trods for, at Venstre i 1919 medvirkede til Fæstets Gennemførelse. Efter godt en halv Snes Aars Forløb vil Venstre nu forlade det den Gang indtagne Standpunkt, det Standpunkt, som i Grunden i alle Dage indtil nu har været Partiet Venstres i denne Sag. Det ærede Medlem Hr. Pinstrup rykkede ved Debatten i Fjor det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal til Hjælp og brugte meget kraftige Vendinger mod det offentlige Fæste. Med den højt-ærede Formands Tilladelse vil jeg gerne citere en enkelt Udtalelse:

„Jeg vilde for mit Vedkommende skamme mig, hvis jeg rakte Haanden ud til atter at indføre Brugsformen Fæste for dansk Jord, denne Brugsform, der for vore Fædre har været en Nedværdigelse og ført til Armod og Elendighed i andre Lande, hvor Fæsteforholdet har eksisteret. Jeg vilde føle mig som en ussel Søn af de Fædre, der har arbejdet sig bort fra Fæstevæsenet, og jeg vilde føle mig som en daarlig Fader, dersom jeg her i Tinget bidrog til dette Forslags Fremme.“

Ud fra denne Betragtning vilde Venstre søge i Befolkningen at vinde Forstaaelse for den stik modsatte Opfattelse af den, der ved Venstres Hjælp gennemførtes ved Jordlovene af 1919, en Hjælp, som Venstre fortjener Tak for, idet denne Brugsform har bevirket, at der nu sidder Tusinder af Husmænd i gode økonomiske Forhold paa Landbrug oprettede efter Lovene af 1919.

Netop derfor har Fæsteformen ogsaa sit store Tag i Befolkningen, og det maa Venstre have opdaget; thi medens Tonen hos det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal og det ærede Medlem Hr. Pinstrup i første Omgang var ren i Klagen, saa blev den jo lidt anderledes lidt længere henad, og det endte da ogsaa med, at det Ændringsforslag, som Venstre i Fjor stillede til vort Forslag, indeholdt Plads for det offentlige Fæste. Det Forslag, som Venstre nu har indbragt, indeholder ogsaa offentligt Fæste, og det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen, der har forelagt det, sagde i sin Forelæggelsestale, at efter den lange Forsøgslovgivning med vore Jordlove gennem 30 Aar maa man nu

finde en Ordning, der kan holde for den Tid, der kommer.

Jeg kan ikke faa andet ud af denne Tale end, at Venstre vil anerkende Fæstet, saa det er jo en lidt anden Situation end den, som profeteredes, og som kom til Orde gennem Venstrepartiets Formand, det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal, der i Fjor stod som Venstres Ordfører i denne Sag.

Det kan for saa vidt kun glæde mig, at Venstres Opfattelse er ændret med Hensyn til Fæstet, saa at dette Princip anerkendes, for det var jo ogsaa en misvisende Fremstilling, det ærede Medlem Hr. Pinstrup gav af Fæsteforholdet ved Lovforslagenes første Behandling i Fjor. Det ærede Medlem vilde sammenligne det nu gennem 12 Aar anerkendte og prøvede Fæste med Fortidens Fæste, men denne Sammenligning har ingen Steder hjemme. Fæsteforholdet nu hviler paa den lige og almindelige Valgrets Grund, Ejeren af Jorden er Samfundet, til dette svares Afgiften, og Lovgivningsmagten er øverste Instans i Sagen og er Paaklager og Paataler eller det omvendte.

Det er noget helt andet end Fortidens Fæste, hvor Ejeren havde Haands- og Halsret over Fæsteren og kunde behandle denne efter eget Forgodtbefindende, uden at Fæsteren nogen Sinde kunde føre sin Ret frem. Gaar man til Historien, vil man dèr finde haarrejsende Ting om Herremandstyrranniet overfor den danske Bonde. Fortidens ufrie Fæster og Nutidens frie Fæster staar til hinanden som Nat til Dag.

§ 27 i Lovforslaget omhandler Afgiftens Størrelse, Jordrenten eller Brugsafgiften, eller hvad man vil kalde den. Den fastsættes til 4½ pCt. af Jordværdien, der atter fastsættes efter hver foretagne almindelig Vurdering.

For øvrigt findes der noget nyt i det Afsnit af Lovforslaget, som jeg her omtaler, nemlig at hvis en Parcel ikke er i middelgod Kultur, faar Statens Jordlovsudvalg Bemyndigelse til for en vis Aarrække at bevilge et forholdsmæssigt Afslag i den lige omtalte Afgift eller Jordrente, og omvendt, hvis en Parcel ved Overtagelsen er i særlig god Kultur, kan der afkræves Parcellisten et Vederlag herfor.

Ved denne Bestemmelses Indførelse i Loven kommer man en Del Uretfærdighed til Livs. Man har nemlig ved mangen en Udstykning staaet overfor, at en Del af Udstykningsarealet har været i god Kultur, med store Afrøder, og en anden Del har været misbrugt, meget uren, fyldt med Ukrudt, saa det har været en svær Opgave for Nybegynderen at komme over, ikke